

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului: Parohiile cl. I. pe un an 500 Lei Parohiile cl. II. și particulari . . . 400 Lei Parohiile cl. III. și sub-lasă . . . 300 Lei	APARE DUMINECA MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.	Prețul inserțiunilor Concurs de prot. 1000 Lei. Parohii de cl. I 500, de cl. II 400, de cl. III 300 Lei. Celelalte publicații 400 Lei.

Doctorul Vasici și școala.

Dela Timișoara, unde se retrăsese ca pensionar, după ce activase ca inspector școlar, doctorul Paul Vasici trimite Consistorului arhidiecezan la Sibiu *primul* număr al publicației *Igiena și Școala*, apărută în 5 Februarie 1876, și având de redactor răspunzător pe doctorul în medicină, fost pe la 1860 „consilier cesaro-regesc pentru instrucția publică în școlile greco-răsăritene din Transilvania”.

Noua foaie timișoreană, pentru sănătate, educațiune și instrucțiune, publicată în editura și redactarea lui Vasici, e tipărită în ortografia etimologică ciperiană, care își trăia, pe la anul 1876, ultimele zile la Românii Ardeleni și Banațeni. Titlul foii, scris cu această ortografie, este: „*Hien'a și Școl'a*”, apare săptămânal, în format octav cu 16 pagini, pe lângă abonamentul de 4 florini. (Un exemplar se păstrează în Arhiva arhidiecezei.)

Vasici, în scrisoarea sa către Consistor, avea cuvânt să-i solicite sprijinul binevoitor, cu atât mai ales că merituosul doctor muncise în anii 1853—1856, va să zică trei ani, la redactarea ziarului „Telegraful Român” al lui Șaguna și a rămas și după aceea credincios colaborator al foii.

Programa, semnată de Vasici, în primul număr din „*Igiena și Școala*”, cere preoților să fie adevărați doctori, nu numai sufletești, ci și trupești; — ei au să cunoască, prin urmare, cât mai temeinic „norma sau regulile... ce ni le dă igiena”.

Învățătorilor li se trimit îndemnuri și pilde în legătură cu cele învățate în „preparandii” (școli normale) despre educația fizică și spirituală, și câte ceva din istoria învățământului.

Merită să desprindem, în rezumat, din această foaie veche, o întâmplare povestită de Paul Vasici din viața sa de inspector școlar:

„Mi-aduc aminte — scrie bătrânul doctor — de timpul când vizitam școlile noastre în Chior la anul 1858.

În satul L. aflai în școală 5 prunci, îmbrăcați în sumane ude, plouând tare afară, cari ședeau la o mescioară murmurând din cartea Bucoavna de rugăciune. Jos, pe o rogojină, era trântit un om care se numea învățator... lângă dânsul ședea mucera lui, și în mijloc un copilaș de vreo doi ani cu care se jucau dânsii. Veniră apoi mai mulți oameni, văzând trăsura înaintea școlii, și după ce le spusei misiunea mea, se bucurară și-mi ziseră că ar vrea să aibă și ei un învățator bun, cum au și *jidovii* lor cari, deși sunt numai 4 la număr, țin un învățator cu plată bună și cu mâncare.

La întrebarea mea: Cine plătește pe acel învățator?, ei răspunseră:

— Jidovii!

— Ba! — zisei eu.

— Dar cine? — întrebă ei.

— Voi! — le spusei eu.

— Cum așa?

— Bine! Voi duceți la jidovi tot ce aveți, bucate, ouă, găini, făină, — și căpătați dela ei puțintel rachiu, vreun ac, arnici, — și cu acestea îi îmbogățiți, de-și pot ținea învățator bun la copiii lor.

— Așa-i, domnule, așa-i! — răspunseră oamenii.

— Apoi știți voi ce învață copiii de jidovi pe banii voștri? — întreb eu mai departe.

— Ba, nu știm, domnule!

— Apoi să vă spun eu: ei învață cum să vă *înșele pe voi*, pentru că voi nu vreți să plătiți un dascăl bun...

— Ba vrem, domnule, cum să nu vrem, după cele ce ni le-ai spus...

Ce lecție — sfârșește Vasici — am dat eu atunci acelui învățator trântit la pământ, rămâne între noi.“

Paginile toii de igienă și școală, din primul număr, mai conțin modele de lecții practice și varietăți alese, cari s'ar putea ceti și astăzi, — păcat de ortografia lor și numeroasele greșeli de tipar.

Despre Paul Vasici, element valoros în viața culturală a Neamului, însemnăm (după Enciclopedia Română, Sibiu, 1904, pg. 1196), că a participat la desbaterile Comisiunii filologice transilvane, împreună cu Cipariu, I. Popasu, G. I. Munteanu, Andrei Mureșanu, G. Bariț, Ant. Veștemeanu, I. Negruț, Ion Pușcariu, I. G. Codru și I. Pop Barcianu — comisiune convocată de ministerul instrucțiunii publice din Viena „pentru stabilirea *ortografiei* necesare la tipărirea cărților școlare cu litere latine și pentru introducerea limbii românești în dicasterii“.

A publicat atât lucrări de educație, cât și de medicină. Între acestea din urmă se numără *Macrobioțica*, sau arta de-a lungi viața ome-nească, scriere întocmită după cartea de popularizare a profesorului dela Jena, Hufeland.

Academia Română l-a chemat, în anul 1879, în sânul său ca membru activ. A rostit, în această calitate, discursul de recepțiune despre „Vegetarianism“ (Anal. Acad. XIII).

După doi ani, în 1881, a răposat în Timișoara.

E. Hodoș prof. i. r

VIZITAȚIUNILE CANONICE ALE PREA SFINȚIEI SALE EPISCOPULUI VENIAMIN

LA DOMAȘNEA, CORNEA, ORȘOVA ȘI JUPALNIC.

IV

Prea Sfinția Sa își începe predica cu explicarea citatului din sf. Evanghelie a zilei: „Unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră“ (Luca 12, 34). Arată cum și pe timpul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca și acuma, diferite probleme sociale și culturale chinuiau sufletele oamenilor. Ei credeau și atunci, după cum și'n zilele noastre mai sunt de aceia cari sunt în convingerea, că dacă împlinesc legea, indiferent că e făcută din convingerea inimii, e de ajuns. Ei se cred mântuiți, dacă obsecară toate formele legii.

Mântuitorul le-a arătat tuturor, că nu în împlinirea formelor, ci în felul cum știm să împlinim legea, constă mântuirea sau pierzarea sufletului nostru.

Și astăzi ca și pe vremea Mântuitorului, două concepții stau față în față și anume: pro-

blema spirituală și crasul materialism. Mântuitorul vine și ne arată atât de frumos scopul nostru în lume.

Atunci când omul din sf. Evanghelie a zilei nu vede în averea sa decât scopul ei egoistic, de a-și satisface plăcerile lui și nu de a și-o chivernisi în așa fel ca să-și mântuiască sufletul lui, Mântuitorul vine și-i arată marea lui greșală, în care a căzut, spunându-i: „Nebunule, în astă noapte...“

Căci „unde este comoara voastră, acolo este și sufletul vostru“, iar dacă noi o vom folosi averea numai pentru trupul nostru, ca să fie cât mai arătos la vedere, oare nu folosim noi această avere pentru un scop josnic? Căci la judecata de apoi nu vom da seama ce am mâncat, sau ce am băut, sau cum ne-am îmbrăcat. La Dumnezeu prețuește mai mult un suflet credincios decât toată averea noastră.

Prea Sfinția Sa le enarează istoria pictorului care a pictat tabloul ce reprezenta balanța, ce s'a înclinat înspre sufletul curat și nu înspre partea unde erau așezate toate comorile pământești.

Nu vedem noi oare și astăzi atâția ahtiați după averi; câți nu caută să profite chiar din conjunctura economică din aceste zile de războiu și mari frământări și câți alții nu caută să se îmbogățească pe câte alte căi josnice.

Acest războiu e un mare examen pentru sufletele noastre. Poporul nostru care și-a îndeplinit cu conștiinciozitate misiunea sa în decursul veacurilor, nu-i permis să-și schimbe direcția ce a avut-o, sau să se razeme pe altceva. Credința a fost stânca de granit de care s'au izbit valorile vrăjmașe în decursul istoriei Neamului din care facem parte.

Tot această credință ne va ajuta și astăzi să ieșim cu bine din înclăștarea pe viață și pe moarte dintre neamuri.

Noi nu ducem lupta pentru mărire sau câștig, ci pentru apărarea patrimoniului nostru sfânt. Ducem lupta și pentru dărâmarea bolșevismului, care a căutat să lupte chiar cu Dumnezeu. În decursul istoriei nu s'a mai pomenit ca un popor întreg să lupte contra lui Dumnezeu. Numai bolșevicii au crezut că pot schimba această orânduire. Această luptă între întunec și lumină, între dragostea creștină și ura dintre clase, au adus-o ei. Și-au bătut joc de locașurile lui Dumnezeu și i-au ridicat statuie „lui Iuda trădătorul“.

Astăzi aceiași problemă se pune a valorii sufletului sau a materiei. Sufletul nației noastre, curat, să căutăm să-l păstrăm tot așa ca și strămoșii noștri, cari cu toate prigoanele ce le-au

suferit, nu s'au îndepărtat dela adevărata credință. Istoria ne este mărturie de nenumărate dovezi grăitoare. În jalbele către împărat, țăraniile dela Orăștie au spus-o deschis: „dacă ne ceri bir mare, dăm dacă țara are nevoie, dacă ne ceri robotă, facem, dacă ne ceri să facem armată, facem, dacă ne ceri cojocul de pe noi, îl dăm, dar credința nu ne-o schimbăm, că aceasta e moștenirea noastră sfântă, iar sufletul este al lui Dumnezeu.“

Oare astăzi, când vedem că atâta sânge se varsă din belșug, că soldații noștri luptă cu atâta eroism, nu ne întrebăm noi oare, ce-i determină să lupte cu atâta vitejie, dacă nu această credință pe care a sădit-o Dumnezeu în sufletul fiecăruia.

Oare noi ne dăm seama, cei de acasă, ce datorință avem în aceste vremuri grele pe cari le trăim.

Prea Sfinția Sa spune apoi că are încredere în înțelepciunea poporului român, că fie care va ști cu înțelepciune să folosească fie care clipă, pentru izbânda finală.

Să ne rugăm și pentru frații noștri cari au rămas vremelnice în atara granițelor Țării, ca și ei să ajungă cât mai de grabă între granițele ei etnice sub sceptrul puternic al tânărului nostru Rege. Roagă ca bunul Dumnezeu să-i dăruiască domnie îndelungată și asemenea Mareșalului Conducător, care veghează clipă cu clipă pentru prosperarea Țării și sub a cărui conducere trupele noastre au trecut victorioase Prutul, desrobind pe frații noștri Basarabeni și Bucovineni subjugăți.

Prea Sfinția Sa mulțumind încă odată pentru frumoasa primire ce i-au făcut-o, mulțumind corului și conducătorului corului, dlui Constantin Bătea, pentru faptul că au contribuit la înălțarea acestui frumos praznic, trece la locuința P. C. Sale părintelui Iosif Câmpianu, unde se fac recepțiile, vorbind păr. protopop I. Câmpianu, în numele clerului ortodox și al consiliului parohial din localitate, apoi păr. Iosif Kleitsch prot. rom. cat. în numele bisericii rom. catolice și Dr. A. Pichler în numele bisericii evanghelice, dl primar Traian Barbu în numele orașului, Lt.-Col. Emanuil Cernăianu, în numele armatei, Comandor Ene, delegat al României în Comisiunea Dunăreană, directorul școlar Vida Vasile, în numele școlii, Dr. Cerghit, în numele magistraturei și dna Aurelia Sergie Morariu în numele Soc. ort. naționale a femeilor române și în numele Crucii Roșii.

Tuturora le-a mulțumit Prea Sfinția Sa, exprimându-le recunoștința P. S. Sale pentru omagiile aduse

În casa părintelui protopop Iosif Câmpianu, după recepții, s'a servit o gustare tuturora.

Prea Sfinția Sa face împreună cu părintele protopop I. Câmpianu, câteva vizite de rigoare.

După aceea întreaga asistență a trecut în localul casinoului din localitate, unde s'a servit masa la care au luat parte peste 100 persoane, remarcând din asistență pe domnii: Col. Cernăianu, primar Tr. Barbu, consulul german din Orșova Günther, ing. Wolf și Dumitriu dela Adm. Porților de Fer, Comandor Enea dela C. I. D., Sergie Morariu și Dr. Pascu notari publici, C. Bătea conducătorul corului, care a contribuit atât de mult prin măestria sa la ridicarea nimbului acestei înălțătoare festivități, reprezentanții comunității catolice și evanghelice, șefii tuturor autorităților din localitate etc. La banchet a tostat numai P. S. Sa pentru Rege și Mareșal. De încheiere, P. S. Sa a mulțumit tuturora pentru dragostea cu care l-au primit în mijlocul lor.

Remarcăm că biserica de aici are un valoros potir de aur donat de Doamna Elena Cuza în anul 1863, apoi o interesantă evanghelie tipărită de Antim Ivireanu și o cruce sculptată foarte fin, de origine venețiană, din secolul al XVII-lea.

După ce P. S. Sa face revizia oficiului parohial și protopresbiteral, se pornește spre Jupalnic.

P. T.

MAMELE NEAMULUI.

III

Preaslăvind fapta fericitilor Ioachim și Ana și raportându-o la viața părinților și'n special a mamelor de azi, ne întrebăm: cum înțeleg mamele de azi să-și crească copiii? După ce criterii, după ce sistem pedagogic, după ce porunci?

De ce n'am spune adevărul că, soțiilor de azi, onoare excepțiilor, *li-e rușine să fie mame*, iar mamelor — puține câte sunt din clasa așa zisilor intelectuali — *li-e rușine de Hristos și de Biserica Lui*.

Copiii, puțini câți sunt — mai ales la intelectuali, din rândul cărora nu excludem nici pe unii dintre preoți — nu mai cunosc calea bisericii. Părinții lor nu-i mai învață să se închine, nu-i mai aduc la biserică. Suntem de parte de ceea ce scrie jurisconsultul francez *Dumoulin* [† 1566], că „se cade ca familiile noastre să fie mici biserițe și casele noastre

mici temple, unde să se slujască lui Dumnezeu cu îngrijire".¹

Copiii de azi, în general, sunt crescuți după rețete de educație izvorâte din mintea cutărui filosof sau om politic, cari n'au nimic comun cu Hristos. Așa zisele sisteme laice de educație, fie chiar „naționaliste“, contestă Bisericii orice amestec în îndrumarea viitoarelor generații.

Urmările dezastruoase ale acestor sisteme *confuze* n'au întârziat să se arate. Războiul actual este *fructul* nefast al acestui fel de viață *fără* Hristos și *fără* Biserică. Lumea de azi a uitat cuvintele Mântuitorului, că „fără Mine nu puteți face nimic“ [Ioan, 15, 5].

Omul zilelor noastre, merit a fi locaș Duhului Sfânt [Efes., 2, 22], a devenit, prin educație greșită, unealtă periculoasă în mâna stăpânitorului acestei lumi [Ioan, 16, 11].

Cei ce dărâamă azi bisericile, au dărâmat *ieri* biserica din sufletul lor, și au izgonit, ca și Gadarenii, pe Domnul, din hotarele vieții lor. Dar să nu ne amăgim: „Noaptea este pe sfârșite, iar ziua se apropie. Să ne desbrăcăm dar de faptele întunecului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua, nu în chefuri și în beții, nu în curvii și în fapte de rușine, nu în certuri și în pizmă“ [Rom., 13, 12—13].

Va veni desigur ziua în care ne vom înfățișa înaintea lui Dumnezeu [Rom., 14, 12] și înaintea „scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut când trăia în trup“ [II Cor., 5, 10].

„Să nu ne lăsăm deci covârșiți de Satana“ [II Cor., 2, 11], ci mai de grabă să ne desmetim din beția poftelor, și, risipind negura păcatului, să începem a *reclădi* ceea ce am dărâmat: *biserica din noi*, în care Duhul lui Dumnezeu din nou să sălășluiască, din nou să troneze, căci unde este „Duhul Domnului acolo este libertate“ [II Cor., 3, 17] morală, politică și națională.

Să nu uităm că dacă „va strica cineva biserica lui Dumnezeu, pe acela îl va *nimici* Dumnezeu, căci sfântă este biserica lui Dumnezeu, care sunteți voi“ [I Cor., 3, 17]. Toți dărâmatorii de altare vor pieri ca fumul, și ca ceara se vor topi, iar pe cei ce luptă împotriva lui Hristos și împotriva Bisericii Lui sfinte, Domnul îi va pune *în curând* așternut picioarelor Sale [I Cor., 15, 25], căci nu poate

fi nicio legătură între Hristos și Veliar [II Cor., 6, 15].

Neamul nostru *nu* trebuie să uite că a trăit *în* și *prin* Biserică. Numai prin Biserică se va mântui și acum [I Cor., 1, 18], căci numai „dacă este cineva în Hristos, este fap-tură nouă“ [I Cor., 5, 17].

În momentul în care Hristos cel izgonit din sufletele oamenilor, va fi învitat să-și *reia* locul pe altarul inimilor noastre [II Cor., 7, 2], în acel moment Domnul va zice și fiilor Neamului nostru: „Iată eu cu voi sunt în toate zilele“ [Matei, 28, 20]; și iarăși: „Voiu locui în ei și voiu umbla între ei și le voiu fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi mie popor“ [II Cor., 6, 16].

Odată viața noastră repusă pe făgașul Evangheliei, și restabilită împărăția Harului și a Duhului în inimile noastre, *atunci* în mod inevitabil va urma și restaurarea *integrală* a hotarelor *României* noastre *Mari* și scumpe, așa cum au cântat-o poeții, au visat-o și văzut-o strămoșii și părinții noștri, începând din timpul lui Buerebista, Decebal și Traian și până la Mihai și Ferdinand Intregitorul.

Înțeleptul *Arhimede* a spus cândva: „Dați-mi un *punct* de sprijin și voiu răsturna lumea“; iar marele împărat *Napoleon Bonaparte* a spus Francezilor: „Dacă vreți să aveți copii buni și cetățeni cinstiți, dați-le o creștere aleasă cu 20 de ani *înainte* de a se naște“, — cu alte cuvinte, Împăratul cerea *mame* bune și cinstite.

Raportând la Neamul nostru aceste două adevăruri mari, vom striga tare, tuturor celor ce au în mâna lor răspunderea pentru destinele Neamului: *Treziți-vă* din amorțeală și indiferență! Străduiți-vă, din răspuțeri, să dați Românilor *mame bune*, *mame cinstite* și credincioase, crescute la umbra Bisericii; *mame* a căror *podoabă* să nu stea în părul ondulat, în buzele roșite și în dichiseli costisitoare și exagerate [I Tim., 2, 9], ci în fapta măreață de *innobilare* și *imfrumusețare* a sufletului fiilor acestui Neam.

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

Toate vin dela Dumnezeu, Celce ne-a împăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos și ne-a dat slujirea împăcării. Pentru că Dumnezeu, Care era în Hristos, a împăcat lumea cu Sine, ne socotind oamenilor păcatul lor și a pus în noi *cuvântul împăcării*.

1. Pr. Gh. Cotoșman, *Dușmanul Banatului — Concubinajul*, Timișoara, 1936, p. 64.

Cuvânt pentru ostași.**Marile datorii ale vieții și mijloacele lor de împlinire.****II**

Cunoscând acum marile datorii ale vieții noastre pământești, întrebarea care se pune sufletelor noastre este aceasta: care sunt mijloacele prin care noi putem să împlinim aceste datorii? Ca să găsim răspunsul cuvenit, să ne gândim, dragi ostași, la viața plugarului și să luăm exemplul de acolo. Ce-i trebuie țaranului nostru ca să aibe o recoltă bună? Două lucruri: să muncească pământul, arându-l și semănându-l, și mai trebuie ca bunul Dumnezeu să-l ajute, dându-i umezeală și căldură la timp. Unul fără de celalalt nu se poate.

Afară de cazurile când ne încercăm, pentru păcatele noastre, bunul Dumnezeu, de regulă, revarsă mila Sa bogată asupra noastră și ne trimite căldura soarelui Său și ploile binefăcătoare ogoarelor noastre. Dar, dacă țaranul nu ară și nu seamănă, pământul nu va rodi.

Tot așa, zadarnic s'ar trudi plugarul dacă Dumnezeu nu-i binecuvântează munca prin umezeală și căldură date la timp.

Acest exemplu poate fi extins asupra întregii noastre vieți pământești. În orice ramură de activitate omenească, tot aceste două lucruri se cer pentru izbândă în viață: ajutorul lui Dumnezeu și munca omului.

Fără ajutorul lui Dumnezeu, oricât s'ar sbruciuma și frământa omul, nu va ajunge la nimic bun și trainic, căci adevărul cel mare al vieții noastre pământești este că: tot ceea ce se clădește fără Dumnezeu, mai curând sau mai târziu se va năruî cu siguranță!

De aceea, avem neapărată nevoie de ajutorul lui Dumnezeu pentru orice biruință adevărată în viață și pentru mântuirea sufletelor noastre. Și ajutorul bunului Dumnezeu îl putem dobândi prin rugăciunile noastre pline de credință, smerenie și dragoste către Tatăl nostru Cel ceresc.

Însă nu e de ajuns să-l cerem numai, mai trebuie să-l și merităm, să ne facem vrednici de ajutorul lui Dumnezeu prin munca și osteneala noastră cinstită, desfășurată în ogorul Domnului după voia Lui.

Ca să ne lămurim mai bine asupra acestei chestiuni, să luăm iarăși un exemplu: închipuiți-vă, dragii mei, că un om care nu știe să

înnoate cade într'un râu și e gata să se înnece. Ca să scape dela înnece ce trebuie să facă? Mai întâi, să ceară ajutor. Dar este de ajuns atât? Să presupunem că cineva îi aude strigătul după ajutor, aleargă și-i întinde o funie salvatoare. Dar dacă omul căzut în râu nu se prinde de funie, nu va scăpa dela înnece. Deci trebuie să facă și el ceva pentru salvarea lui.

Așa este și cu ajutorul lui Dumnezeu în viața noastră pământească. Pe marea acestei vieți nimeni, oricine ar fi el și oricât de mare și de tare ar fi, nimeni, dar absolut nimeni nu poate spune că știe să înnoate așa de bine încât să se poată lipsi de ajutorul lui Dumnezeu. În bunătatea Lui nemărginită, Dumnezeu ne dă ajutorul Său, oridecâte ori îl cerem prin rugăciunile noastre creștinești, dar trebuie să facem și noi ceva pentru mântuirea noastră: să ascultăm de Dumnezeu, să muncim și să trăim în viață după voia Lui.

Creștinul adevărat nu trebuie să aștepte totul de-a-gata dela Dumnezeu, sau, cum zice Românul, nu trebuie să aștepte „mură 'n gură“, ci, dacă vrea să fie om vrednic, trebuie să și muncească, căci Dumnezeu atât ajutor ne dă, de cât ne facem noi vrednici prin munca și vrednicia noastră.

De aceea, lozinca vieții noastre de ostași creștini și români trebuie să fie aceasta: în toate împrejurările vieții să împreunăm munca cinstită a brațelor și a minților noastre cu rugăciunea fierbinte a inimilor noastre. Numai așa vom birui totdeauna și sigur.

Iată de ce nu pot închicia convorbirea noastră sufletească de astăzi decât cu următorul sfat părintesc:

Ostași creștini și români, dacă vreți mântuirea sufletelor voastre, dacă vreți binele familiilor voastre, înălțarea Neamului și gloria Țării voastre, dacă vreți să vă puteți împlini în chipul cel mai deplin marile datorii ale vieții voastre pământești, către Dumnezeu, către aproapele și către voi înșivă; atunci, dragi ostași, rugați-vă fierbinte lui Dumnezeu pentru ajutor și munciți cinstit și stăruitor în fiecare zi din viața voastră.

Pe drumul cel drept al vieții voastre creștinești și românești, curată, plină de credință în Dumnezeu; de dragoste, prin luptă și jertfă, către Neam și Țară, și de omenie și dreptate față de aproapele: Binecuvântarea Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți, Amin.

Preot-Maior Damaschin Daicoviciu

TROIȚA DELA SOWHOZUL 22.

Rar mi-a fost dat să văd în Rusia staliniană o șosea care să se asemene cu ale noastre. În general, am străbătut numai drumuri cari în timp de vară sunt pline de praf, iar cum vine sezonul ploios, sunt numai noroi din acela care i-a dus vestea peste mări și țări. Între șoselele bune, cari îți amintesc pe cele ale noastre, este aceea care leagă Piatigorski cu Nalcicul.

Alături de această șosea și la o distanță de 40 km. dela Piatigorski se găsește un sowhoz denumit Prișsowhoz 22 (adică un sowhoz pentru creșterea păsărilor). Cred că fiecare știe ce este un sowhoz: o moșie a statului (cum o denumește A. Zischka) care este direct administrată de Stat, condusă de funcționari ai statului, lucrătorii primesc salarii lunare și au o situație mai bună decât colhoznicii, deoarece au libertatea de a se muta dela un sowhoz la altul.

Un astfel de sowhoz se găsea și pe malul apei murdare a Kurkușinului. El a fost înainte de fuga Rușilor o crescătorie de tot felul de păsări. Ajunge să amintim că în clocitoarea specială ce exista aici, se puneau la clocit deodată câte 24.000 ouă, erau circa 20 de clădiri speciale pentru creșterea păsărilor, pentru sortarea lor etc., apoi erau clădiri pentru birouri, pentru funcționari și pentru conducători.

Prișsowhoz 22 era un rezervor de păsări pentru aprovizionarea Nalcicului cu carnea lor gustoasă și ouăle bune. Săptămânal veneau mașini dela Nalcic și încărcau găini și ouă și le duceau pentru hrănirea comisarilor și jidaniilor. La mijlocul lunii August, când trupele germane și române au ajuns în aceste locuri, comuniștii n'au știut ce să facă spre a nu cădea păsările în mâinile ocupanților. La început au voit să arunce benzină peste toate clădirile și să le dea foc. În urma rezistenței opuse de lucrători, au adus mașini și au cărat cât au putut la Nalcic din păsări și ouă. Invingătorii se apropiau însă și atunci conducătorii au împărțit lucrătorilor și celorlalți locuitori din jur câte 10 păsări. Și fiindcă totuși mai rămăseseră păsări, au pus de le-au tăiat capul și le-au aruncat în gropi, peste cari au turnat var.

În aceste clădiri ale sowhozului 22 de păsări au cantonat, timp de aproape 2 luni, vânători și pioneri de munte. Cum era și firesc, ostașii de munte aveau nevoie de cercetare

sufletească și de satisfacerea trebuințelor sufletești. Pentru ca aceasta să se poată face în mod cât mai satisfăcător, s'a luat măsura ridicării unei troițe, în fața căreia să se săvârșească toate serviciile religioase, atât pentru populația creștină din loc cât și pentru ostași, de Preotul Căpitan Dr. Traian Coșeriu, confesorul unui batalion de Vânători de Munte.

Realizarea acestei dorințe s'a putut face datorită înțelegerii de care au dat dovadă subofițerii Plot. Serea Dumitru, Plot. Gheorghiuța Petru și Serg. Maj. Casandroiu Isaia cari au lucrat după directivele primului, o troiță în mod artistic și au așezat-o la locul cel mai potrivit.

Sfințirea troiței s'a făcut în mod solemn în ziua de 25 Octomvrie a. c. Tocmai când avioanele germane își duceau în formațiuni impunătoare încărcătura care avea să-i scoată pe comuniști din cazematele în care stăteau ascunși, tocmai atunci se înălțau cele mai fierbinți rugăciuni către Stăpânul cel atotputernic ca să trimită harul divin pentru sfințirea troiței și pentru ca armata cruciată să sdrobească cât mai în grabă pe bezbojnicii rățăciți.

După sfințire a urmat un parastas pentru odihna sufletelor eroilor cari au căzut ca niște bravi în luptele ce le-a dat Divizia noastră de Munte.

Explicarea momentelor solemne pe cari le-au trăit ostașii, adunați în careu în jurul troiței, alături de credincioșii cari și uitaseră de când n'au mai văzut un serviciu religios, a fost făcută de preotul confesor Dr. Traian Coșeriu.

La această solemnitate au participat dnii: cpt. Dr. Drișcu, lt. Flucuș, lt. Costin, lt. Dumitriu, slt. Ionescu A., slt. Dr. Țurcan I., slt. Paraschivescu Șt., slt. Costescu Mihail, Plut. Juca Ion etc.

Troița după sfințire a fost predată starostelui acestui cătun, care nu este altcineva decât un Român originar din București: Dănilă Candu.

Au ajuns Românii primari și în îndepărtatul Caucaz. Dar despre aceasta cu altă ocaziune.

Preot Căpitan r. Dr. Tr. Coșeriu

De suferiți certare, Dumnezeu se poartă cu voi ca cu niște fi. Căci este oare vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe?

Ș T I R I

Ședințele Sf. Sinod. În ședințele Sf. Sinod s'au adus următoarele hotărâri:

În chestiunea preoților recăsătoriți, Sf. Sinod a hotărât din nou să nu se mai îngăduiască sub nici un motiv călcarea canoanelor și ca atare cei vinovați vor suferi consecințele, fiind depuși din treaptă.

Clericii din Basarabia dovediți că în timpul ocupației bolșevice s'au lepădat de misiunea lor, vor fi îndepărtați din cler.

S'a aprobat înființarea unei mănăstiri de maici în eparhia Dunării de jos.

S'a acordat rangul de arhimandrit protosinghelului Martinian Ivanovici, fost stareț al mănăstirii Slatina.

Se va interveni la forurile în drept să nu se mai acorde dispense de căsătorie pentru minori. În viitor Biserica va refuza să officieze taina cununiei în asemenea cazuri.

La propunerea Facultății de Teologie din București, Sf. Sinod a aprobat să se intervină la forurile în drept ca teologii cari-și fac stagiul militar, fiind candidați la preoție, să fie repartizați la serviciul sanitar sau la alte servicii auxiliare necombatante, corespunzătoare cu misiunea lor viitoare.

Simoniacii vor fi scoși din biserică.

Sf. Sinod a aprobat apoi retipărirea Sf. Scripturi în editura Institutului Biblic, în 10 mii exemplare, urmând ca pentru procurarea fondurilor să se facă apel la credincioși și la instituții.

I. P. S. Patriarh Nicodim a declarat că dăruiește în acest scop 100 mii lei, iar d. prof. I. Petrovici, ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, a subscris din partea Ministerului tot 100 mii lei.

Deasemeni, s'a aprobat retipărirea în editura Institutului Biblic a următoarelor cărți de slujbă: Ceaslovul, Penticostarul, Panahida, Triodul și Te-Deum, fiecare în câte 5000 exemplare.

S'a discutat chestiunea repausului duminical și programul tineretului premilitar și extrașcolar.

S'a acordat rangul de arhimandrit protosinghelilor Ion Dinu și Narcis Lucian.

S'a hotărât înnoirea corporațiilor bisericesti prin facerea de noi alegeri parohiale și eparhiale în Basarabia, Bucovina și Vechiul regat.

S'a aprobat cererea făcută de comitetul palatului invalizilor, în sensul ca Biserica să sprijine această acțiune.

Apoi s'a discutat chestiunea sectelor și a primejdiei pe care o constituie în Stat.

Răscumpărare de felicitări. P. S. Sa Episcopul nostru și-a răscumpărat felicitările de Sărbătorile Nașterii Domnului și ale Anului-nou cu suma de 5000 Lei, dăruită pentru îmbrăcarea unui elev sărac cu încălțăminte.

Consfătuire la Reședință. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin a convocat Miercuri după amiază la Reședință pe toți preoții din Centru: consilieri, profesori, catiheți, parohi, pensionari etc. În vederea intensificării propagandei religioase, Prea Sfințitul propune o serie de mijloace, ca: tipărirea de broșuri cu conținut edificator, religios și moralizator; apoi misiuni la sate cu echipe de preoți, de conferențieri

și cu un cor. Pentru o mai bună propagandă vom căuta să achiziționăm și filme religioase. În ce privește parohia centrală, P. S. Sa face apel ca să se predice cu suflet, mai ales în Postul Mare, predicatorii să adâncească subiectele predicii lor, ca să predice cu folos.

La apelul P. S. Sale se aleg câteva subiecte pentru broșurile ce se vor tipări îndată după Crăciun.

Interesante discuții au loc în legătură cu pastorația individuală, care după unii ar fi inoperantă. Totuși, P. S. Sa apelează ca să folosim, „cu timp și fără timp” orice prilej, nu numai pentru a ne face datoria, dar și pentru a realiza cât mai mult, căci e necesară o restabilire a echilibrului în sufletele sguduite ale oamenilor. În centru să se activeze, pentru a da pildă mai departe și pentru a determina o apropiere tot mai sinceră de sfânta biserică.

Conferința preoțească din protopopiatul

Caransebeșului s'a ținut Joi, în 17 Decembrie în Caransebeș. S'a inaugurat cu un serviciu religios oficiat de preoții Ilie Sârbu - Rusca, Simion Șandru - Sadovnouă și Alexandru Nicolici - Glimboca. Preoții, în număr impresionant de mare, s'au întrunit în sala de cor a Academiei teologice. Păr. Isaia Suru, admin. protopopesc, îi bineventează și laudă prezența lor impunătoare. Arată rostul unei conferințe preoțești, de reînviore în ogorul misionar, de schimbare de idei, de reîmprospătare a zelului pastoral. Conferențiază cons. ref. eparhial Nicolae Cornean, despre Oastea Domnului. O expunere temeinică asupra asociației religioase, cu laturile ei bune și cu părțile slabe. Conferința trezește interes și mai apoi debateri interesante, participând la discuții preoții G. Popovici - Mărul, I. Racoveanu - Ferdinand și ieromonahul J. Dalea, preotatedral. Păr. Suru mulțumește pentru interesantele espuneri și formulează unele concluziuni. Este de acord ca să se tipărească această conferință, de mare folos preoților și mai ales acelor cari au în parohie Oastea Domnului.

Urmează o lecție practică la școala de aplicație pe care o face preotul Al. Nicolici. Reîntorși în sala Academiei, se fac criticele lecției, alfel bine reușite. Păr. Suru împarte cărți pe seama bibliotecilor parohiale, noile ordine, da unele îndrumări în legătură cu purtarea oficiului și a corespondenței oficiale.

Mare manifestație românească în Vârșeț.

Cu ocazia Adunării generale a Astei, 9 Decembrie a. c., frații noștri din Banatul de Vest s'au bucurat de o mare sărbătoare a sufletului românesc. Toate corurile și fanfarele, începând dela modesta parohie Marcovăț — care dealtfel are un cor neîntrecut — și până la renumitul cor din Uzdin, au luat parte la programul Astei. Demne de reținut sunt toate: numărul mare al Românilor cari au defilat în nesfârșite coloane cu preoții lor și cu fanfarele și corurile în frunte; predica păr. administrator protopopesc Cuzman Lăpădat care a electrizat inimile, cu deosebire când a accentuat că „nicăiri ca aici nu se vede mai frumoasă legătură între preot și popor ca la noi Români, în Biserica noastră ortodoxă”; liturgia în soborul preoților: V. Popovici, protopop, C. Lăpădat admin. prot., T. Petrică - Nicolințul-mare, S. Sperchez - Pătruvasăla și T. Bojin - Uzdin; cuvântarea înimoasă a președintelui pr. A. Fiștea, care a spus: „suntem mândri ca în „Astra” noi Români, să călcăm în toate privințele pe urmele marelui Mitropolit A. Șaguna”, apoi înflăcărata cuvântare a preotului Aurel Uroș; laudabilă a

fost prezența dlui consilier de propagandă C. Miu-Lerca și demnă de subliniat cuvântarea dsaie ca și scrisoarea dlui Dr. A. Cosma.

Joi în 17 Decembrie a. c. ora 5 p. m., a avut loc în sala profesorală a Liceului Traian Doda din Caransebeș, ședința plenară a Asociațiunii culturale „Astra”, despărțământul local.

La această importantă ședință a luat parte însuși Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin, hotărîndu-se înființarea școlilor țărănești la Glimboca și Borlova, iar la Obreja numai secție pentru bărbați.

S'a fixat programul conferințelor extensiunii universitare și a conferințelor cu caracter religios; apoi s'a înființat cercul cultural al femeilor, ca despărțământ al Astreii.

S'a făcut un stăruitor apel, ca sub oblăduirea părintească a P. S. Sale să se adune toate forțele dela toate societățile culturale și corale din loc, ca împreună conlucrând, să punem și noi în acest colț de Țară o petricică la clădirea panteonului Statuului, pentru binele Națiunii și al Bisericii noastre strămoșești.

Șezătoare. Din prilejul sf. sărbători ale Nașterii Domnului, Oastea Domnului din Caransebeș, sub înalțul patronaj al Prea Sfințitului nostru Episcop Veniamin, aranjează o șezătoare denumită „Obiceiuri strămoșești”, având prețiosul concurs al Corului catedral de sub conducerea dlui prof. Dimitrie Cusma, a studenților Academiei teologice și al Liceului de băieți Traian Doda din localitate. Programul, alcătuit dintr'o varietate aleasă de colinde, poezii, obiceiuri de Crăciun și o piesă religioasă, „Nașterea Domnului”, are dublul scop de a înmănușia frumoasele manifestări tradiționale românești într'un praznic al bucuriei colindelor și manifestărilor de Crăciun, care să se reverse în binefacere și ajutorare materială asupra elevilor lipsiți dela școlile secundare din Loc.

Toți bunii Români și creștini sunt rugați să nu întârzie a veni la această manifestare creștinească.

Răscumpărarea felicitărilor. Dl. Romulus Boldea, președintele Comunității de avere Grănicerești din Caransebeș și dl. ing. Ștefan Bornuz, directorul acestei Intituții, au donat Liceului Traian Doda, pentru ajutorarea elevilor refugiați din Nordul Ardealului, câte 3000 Lei, ca răscumpărare a obicinuitelor felicitări de sărbători și de Anul-nou.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 6766 E. 1942.

NOTĂ OFICIALĂ.

Se atrage atențiunea Oficiilor noastre protopresbiterale și parohiale, că în conformitate cu art. 39 din Statutul de organizare a Bisericii ort. rom., preliminarele (bugetele) parohiilor pe anul 1943, din întreaga Eparhie, trebuiesc trecute prin Consiliul și Adunarea parohială până la data de 31 Decembrie a. c.

Preliminarele verificate și aprobate de corporațiile bisericesti, se vor înainta cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1943 Consiliului eparhial, prin Oficiile protopresbiterale, spre aprobare.

Caransebeș la 2 Noembrie 1942.

Episcop:
† VENIAMIN

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

Publicație de licitație.

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial din 12 August 1939, Nr. 4853 ex 1939, consiliul parohial publică licitație pentru aurirea iconostasului sf. biserici ort. rom. din Năidaș jud. Caraș, pe ziua de **28 Decembrie a. c. ora 11.30** în localul școlii primare.

1. Ofertanții vor depune oferte închise la oficiul parohial împreună cu garanția de 10% din valoarea lucrării, în numerar, sau efecte de Stat.

2. Devizul se poate vedea la oficiul parohial.

3. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrarea aceluiaș auritor, în care va avea mai mare încredere.

4. Licitanților nu li se acordă niciun fel de spese de deplasare.

5. Contractele devin obligatorii pentru auritorul căruia i-se va încredința lucrarea imediat după semnarea, iar pentru comuna bisericăscă nu mai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Năidaș, la 4 Noembrie 1942.

Pr. Ilie Crivacucea
preș. cons. par.

Pr. Novac Simeon
secretar

Judecătoria Ocolului Teregova Secția c. f.

Nr. 836 1942. c. f.

Extras din publicațiunea de licitație.

La cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca „Albina” Sucursala Lugoj, contra urmăriților Dumitru și Stana Novacescu, Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Cornereva, circumscripția Judecătoriei ocolului Teregova, cuprinse în c. f. a comunei Cornereva Nr. protocolului c. f. 1970 fără No. top. intravilan cu casă 120 st. p. cu prețul de strigare de 7500 lei, Nr. top. 442 Padina Gorilor 1 jugăr 600 stp. cu prețul de strigare 6225 lei, Nr. top. 458 Cracu Dilgi 1100 st. p. cu prețul de strigare 3000 lei, Nr. top. 483 Fața Galbenă I jug. 1425 st. p. cu prețul de strigare 4500 lei, Nr. top. 495 Soina 540 st. p. cu prețul de strigare 1125 lei, Nr. top. 329 Topla 100 st. p. cu prețul de strigare 225 lei, fără top. Fața Galbenă 50 st. p. cu prețul de strigare 113 lei, pentru încasarea creanței de 40.000 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de **29 Decembrie 1942, orele 12, la casa comunală a comunei Cornereva.**

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute cu un preț mai mic, decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze, snt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare, drept garanție în numerar sau efecte de cauzie socotite după cursul fixat în § 42 legea LX din 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX, 1881; art. 21 legea XLI 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să se întregească imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare, la aceeași parte procentuală a prețului ce au oferit (art. 25 XLI 1908).

Teregova la 7 Oct. 1942.

Traian Crașovan
judecător

Ioan Bașulescu
aj. dir. c. f.